

T.C.

BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU BAŞKANLIĞI

Tarih : 17.12.2024

Sayı : 24-015

Konu: Türkiye’de Fiber Altyapının Yaygınlaşması Hakkında

Fiber altyapı, 21. yüzyılda ekonomik büyüme, teknolojiye erişim ve toplumsal gelişmişlik açısından kritik bir rol oynamaktadır. İnternet ve dijitalleşme süreçlerinin hızla geliştiği günümüzde, ülkelerin ulusal ve küresel arenada rekabet edebilmesi için güçlü bir fiber altyapısına sahip olmaları büyük önem taşımaktadır. Fiber optik ağlar, yüksek hızda veri iletimi sağlamakla kalmaz, aynı zamanda daha güvenilir, düşük gecikmeli ve yüksek kapasiteli iletişim imkânları sunar. Bu nedenle, geleceğe yönelik her türlü plan ve stratejinin merkezine, güçlü ve sürdürülebilir bir fiber altyapı inşası yerleştirilmelidir.

Bilindiği üzere, Türkiye’de fiber altyapı üzerinden hizmet sunabilmek için işletmeciler iki temel yöntemden faydalanabilmektedir: tesis paylaşımı ve geçiş hakkı. Bu yöntemler, altyapının etkin kullanılması ve hizmetlerin daha geniş kitlelere ulaştırılması için kritik öneme sahiptir.

Türkiye’de fiber altyapı üzerinden hizmet sunulması için kullanılan tesis paylaşımı ve geçiş hakkı modelleri, altyapının verimli kullanılmasını hedeflese de, mevcut durumda çeşitli sorunlarla karşılaşmaktadır.

Tesis paylaşımı konusunda, özellikle altyapının büyük bir kısmına sahip olan Türk Telekom, diğer işletmecilere altyapılarını kullandırma süreçlerinde yeterince şeffaf ve eşit davranmamakta, pratikte bu süreç genellikle yavaş ve maliyetli ilerlemektedir. Erişim ücretlerinin yüksek olması ve ayrımcılığa neden olabilecek uygulamalar, alternatif işletmecilerin rekabet etmesini zorlaştırmaktadır.

Bununla birlikte, uzun ve karmaşık izin süreçleri nedeniyle geçiş hakkı işletmeciler için ciddi bir engel oluşturmaktadır. Geçiş hakkı taleplerinin yavaş onaylanması, projelerin gecikmesine ve fiber altyapının yaygınlaşmasının yavaşlamasına sebep olmaktadır. Geçiş hakkı ücretlerinin yüksek olması da işletmecilerin maliyetlerini artırmakta ve yeni yatırımların yapılmasını engellemektedir.

Bu sorunlar, fiber altyapının ülke geneline yayılmasını ve vatandaşların yüksek hızlı internet hizmetlerinden eşit şekilde faydalanmasını zorlaştırmaktadır. Çözüm olarak, tesis paylaşımı ve geçiş hakkı süreçlerinin daha şeffaf, hızlı ve adil bir şekilde düzenlenmesi; ayrıca işletmecilerin maliyetlerini düşürecek teşvik mekanizmalarının oluşturulması gerekmektedir. Böylece, hem mevcut altyapı daha etkin kullanılabilir hem de yeni yatırımlar hızlandırılarak Türkiye'nin dijital dönüşüm hedeflerine ulaşması kolaylaştırılabilir. Bu konuda, uzun yıllardır çalışmalarını yürütmekte olan Derneğimiz her türlü katkıyı sunmakta gönüllü ve hazırdır.

Bilindiği üzere, 2016 yılında Telkoder liderliğinde Turkcell, Vodafone ve Türksat tarafından başlatılan Ortak Altyapı Protokolü çalışmalarında, telekomünikasyon altyapılarının etkin kullanımı, adil paylaşımı, mükerrer yatırımların önlenmesi hedefi ve "Altyapıda Ortaklığı, Vatandaşa Hizmette Rekabeti Destekliyoruz" mottosu ile yola çıkmıştır.

Türk Telekom'un da 2017'de bu dörtlü gruba katılmasını takiben 2018'de fiber altyapı paylaşımını düzenleyen "Sabit Elektronik Haberleşme Altyapı Ortak Kullanımı ve İşbirliği Protokolü" imzalanmış ve Ankara'nın Sincan ilçesinde bir pilot proje gerçekleştirilmiştir. Ancak, Türk Telekom'un imtiyaz süresiyle ilgili hukuki kaygıları, uzun vadeli planlama eksiklikleri, projenin etkin bir şekilde uygulanmasını ve altyapı paylaşımı modelinin sürdürülebilir olmasını engellemiştir. Bu süreçte taraflar arasında ortak çalışma kültürü gelişse de, altyapı paylaşımı konusunda beklenen büyük fayda sağlanamamıştır.

Son dönemlerde basında Türkiye'de Telekom altyapısının perakende hizmetlerden ayrılmasına yönelik çeşitli haberlere¹ rastlanmaktadır. Bundan sonraki süreçte benzer bir modele yönelik çalışmalarda dikkat edilmesi gereken hususlara yönelik önerilerimize aşağıda yer verilmektedir;

- Hangi model olursa olsun söz konusu oluşumun sadece toptan hizmet sunması sağlanmalıdır.
- Ülkede altyapı hizmeti veren tüm işletmecilerin altyapılarını kapsamalıdır.
- Hissedarlık yapısı eşit ve adaletli olmalıdır.
- Yönetimi bağımsız olmalıdır.
- Düzenleyici Denetim olmalıdır.
- Yeni katılımcılara açık olmalıdır.
- Rekabetin Devamlılığı esas olmalıdır.

¹ <https://turk-internet.com/fiberde-ortak-altyapi-mi-geliyor/>

Fiber altyapı konusunda, telekomünikasyon sektörünün geçmiş tecrübeleri, iyi bir şekilde bütün paydaşların görüşleri alınmadan atılacak herhangi bir adımın yarardan çok zarara neden olacağını göstermektedir.

Bu doğrultuda, devletin liderliğinde, özel sektör ve yerel yönetimlerle iş birliği içinde sürdürülebilir ve kapsayıcı bir fiber ağ yapısının inşası, uzun vadede daha güçlü bir ekonomik büyüme ve toplumsal gelişme için temel oluşturacaktır.

Ülkemizin fiber altyapısı için bundan sonraki strateji ne olursa olsun, bu stratejinin temelinde, tüm işletmecilerin eşit, adil ve makul kâr payı ile altyapıya erişimi esas alınmalıdır. Altyapı artık bir üstünlük aracı olmaktan çıkarılmalı ve esas rekabet hizmet kalitesi ve yenilikçilikte olmalıdır.

Yukarıda belirttiğimiz hususları dikkatlerinize sunar, kurumunuzun yürüteceği ilgili çalışmalarda TELKODER'in de görüşlerine başvurulmasını talep ederiz.

Gereğini saygılarımızla arz ederiz.

Serdil YALÇIN DAŞER
Genel Sekreter Vekili

Halil Nadir Teberci
Yönetim Kurulu Başkanı

TELKODER
Serbest Telekomünikasyon İşletmecileri Derneği